

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій БІДЗІЛЯ
«30» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОК 10. ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька
Освітня програма	Словацька мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	словацька, українська

Робоча програма «Перекладацька практика» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальностей 035. Філологія предметної спеціальностей (спеціалізації) 035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька освітньої програми «Словацька мова та література».

Розробники: Буднікова Леся Томашівна, доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології
Петріца Наталія Миколаївна, доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
словацької філології

протокол № 8 від 27 червня 2025 р.

Завідувач кафедри Наталія ПЕТРИЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 9 від 30 червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
	2	1
Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
	1	2
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота:	
	60	60
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	30	30

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою практики «Перекладацька практика» є поглибити теоретичні знання та набуті практичні навички перекладача із словацької мови.

Завданням перекладацької практики є:

- поглибити і закріпити знання, які студенти одержали протягом навчання в університеті;
- оволодіти навичками усного та письмового перекладу спеціальної літератури зі словацької мови рідною та з рідної іноземною;
- підготувати студентів до усного спілкування словацькою мовою та послідовного перекладу під час ділової зустрічі;
- розвивати у студентів любов до професії перекладача, прагнення до всебічного вивчення іноземних мов та культур.

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», проходження практики «Перекладацька практика» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК 02, ЗК 03, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 09, ЗК 10) та фахових (ФК) компетентностей (ФК 06):

ЗК02 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК03 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК06 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК07 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК09 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ФК06 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами проходження практики «Перекладацька практика» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Словацька мова та література»:

ОК 1. Теорія і методологія наукових досліджень

ОК 2. Теорія та історія світового мовознавства

ОК 3. Актуальні проблеми сучасної словацької літератури

ОК 4. Теорія літератури (мовою спеціалізації)

ОК 5. Теоретична граматики словацької мови

ОК 6. Методика викладання словацької мови та літератури у вищій школі.

ОК 7. Актуальні проблеми транслатології

ОК 8. Практичний курс словацької мови (рівень C2) .

ОК 9. Педагогіка та психологія вищої школи

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», проходження практики «Перекладацька практика» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	ПРН01
Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	ПРН02
Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).	ПРН10

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «Перекладацька практика»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
вміти оцінити власний переклад із словацькою українською мовою та навпаки, вдосконалювати себе при перекладі текстів різного характеру;	ПРН01
вміти вільно володіти українською та словацькою мовами, письмово та усно комунікувати цими мовами, презентувати результати досліджень українською та словацькою мовами;	ПРН02
вміти вільно перекладати тексти політичного, економічного, юридичного, законодавчого характеру зі словацької мови українською мовою та навпаки.	ПРН10

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Перекладацької практики» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами перекладацької сфери всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий ж строк.

Базами проходження практики можуть виступати Закарпатська Торгово-промислова палата, Управління з питань зовнішньоекономічних зв'язків європейської інтеграції та транскордонного співробітництва ОДА і представництва МЗС України в Ужгороді, відділ зовнішніх зв'язків УжНУ, відділ іноземної літератури наукової бібліотеки УжНУ, бізнесові структури, спільні підприємстві, перекладацькі агенції, туристичні та торгові фірми тощо.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та підприємством.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету.

Розподіл заочників на бази практики оформляється розпорядженням декана.

УжНУ наразі має підписані довгострокові договори співпраці з наступними підприємствами, що можуть стати базами практики під час проходження практики здобувачів освітньої програми «Словацька мова та література»:

1. Закарпатська торгово-промислова палата.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ»

Під час проходження «Перекладацької практики» студенти повинні виконати:

1. Переклад текстів зі словацької мови українською (до 10 сторінок),
2. Переклад текстів з української мови словацькою (до 5 сторінок).
3. Переклад документів офіційно-ділового стилю (10 документів, з яких – 5 зі словацької мови українською, 5 – з української словацькою мовою на вибір студента).
4. Реферат з проблем теорії та практики перекладу (до 10 сторінок, бажано словацькою мовою).

Вимоги до написання реферату з «Перекладацької практики»

Студенти повинні в межах перекладацької практики написати письмову роботу – реферат (бажано словацькою мовою) відповідно до поданих тем обсягом до 10 сторінок друкованого тексту за такими вимогами:

Кількість сторінок: до 10 нормосторінок (включно титульної сторінки та списку використаної літератури)

Формат паперу: A4

Шрифт: Times New Roman

Розмір шрифту: 14

Поля: 2,5 2,5 3 2

Інтервал між рядками: півтора

Зноски: в тексті у квадратних дужках

Список використаної літератури може включати також інтернетні сторінки.

Теми рефератів на «Перекладацьку практику»

1. Проблема перекладності в сучасному мовознавстві.
2. Переклад як особливий вид комунікації.
3. Переклад як контакт двох мов і двох культур.
4. Питання етапів перекладацького процесу.
5. З історії вітчизняного та зарубіжного перекладознавства.
6. Теорія перекладу в світлі контрастивного вивчення мов.
7. Міжкультурний фактор в перекладі.
8. Переклад та теорія перекладу у Словаччині.
9. Проблеми фахового перекладу.
10. Специфіка перекладу текстів різних жанрів.
11. Вживання термінів та їх відтворення в перекладі.
12. Основні лексико-семантичні трансформації у перекладі.
13. Передавання реалій при перекладі.
14. Проблема “фальшивих друзів перекладача”.
15. Основні типи лексико-граматичних перетворень у перекладі.
16. Передача стилістичних засобів у перекладі.
17. Особливості усного перекладу.
18. Переклад художньої літератури.
19. Шляхи досягнення адекватності в перекладі.

20. Словники, енциклопедії, довідники та їх роль у процесі перекладу.
21. Переклад власних назв.
22. Переклад скорочень.

Види документів офіційно-ділового стилю для перекладу

1. Свідоцтво про народження.
2. Свідоцтво про одруження.
3. Табель.
4. Свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти з додатком.
5. Довідка про навчання.
6. Диплом про вищу освіту з додатком.
7. Медична довідка.
8. Довідка про несудимість.
9. Довіреність.
10. Водійські права.

7. ОРІЄНТОВНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ»

- проведення настановчого інструктажу на факультеті;
- проведення ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики в іноземному відділі наукової бібліотеки УжНУ;
- переклад текстів;
- робота на базі практики, де студенти здійснюють письмовий та усний переклад ділових документів;
- підготовка відповідних матеріалів практики та перевірка їх керівником практики;
- захист перекладацької практики при комісії.

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Проведення настановчого інструктажу на факультеті	1-ий день
2.	Проведення ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики в іноземному відділі наукової бібліотеки УжНУ.	1-ий день
3.	Підготовка реферату, переклад текстів	1-2-й тиждень
4.	Письмовий переклад документів офіційно-ділового стилю	1-2-й тиждень
5.	Підготовка відповідних матеріалів та перевірка їх керівником практики.	12-14-й день
	Загальна тривалість практики	2 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Перед початком перекладацької практики проводиться інструктаж, на якому студентам пояснюється порядок проходження, її зміст та конкретні завдання.

У відділі іноземної літератури наукової бібліотеки УжНУ студентів знайомлять з наявним фондом іноземної літератури на економічну, політичну, дипломатичну та юридичну тематику та словниками даного профілю.

Студенти мають змогу вибрати книгу на іноземній мові на потрібну їм тематику і перекласти необхідний обсяг та зібрати матеріал для написання реферату.

Наступним етапом практики є робота на базі практики, де студенти перекладають необхідну документацію.

Завершальним етапом практики є оформлення необхідно документації, перекладів та написання звіту.

Керівник практики перевіряє переклади, реферат та звіт.

Захист «Перекладацької практики» відбувається у формі співбесіди перед комісією, яка складається з трьох НПП кафедри.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПРАКТИКИ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

Звіт про проходження «Перекладацької практики», складається з таких розділів:

1. Тривалість та послідовність проходження практики.
2. Загальна характеристика відділів практики.
3. Опис виконаних робіт. Перелік і коротка анотація зібраного матеріалу.
4. Власні висновки та пропозиції.

Матеріали перекладацької практики:

1. Переклад текстів зі словацької мови українською (до 10 сторінок).
2. Переклад текстів з української мови словацькою (до 5 сторінок).
3. Переклад документів офіційно-ділового стилю (10 документів, з яких – 5 зі словацької мови українською, 5 – з української словацькою мовою).
4. Реферат з проблем теорії та практики перекладу (до 10 сторінок, бажано словацькою мовою).

Щоденник практики

Щоденник практики заповнюється студентом, де керівник практики дає свій висновок про роботу студента із запропонованою оцінкою.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Студент допускається до захисту практики, якщо здав усі визначені документи: звіт, щоденник практики та матеріали практики.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією НПП кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку

(роботи), практики			
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	Вид роботи	Кількість балів
1.	Переклад текстів зі словацької мови українською (до 10 сторінок),	25
2.	Переклад текстів з української мови словацькою (до 5 сторінок).	25
3.	Переклад документів офіційно-ділового стилю (10 документів, з яких – 5 із словацької мови українською, 5 – з української словацькою мовою).	20
4.	Реферат з проблем теорії та практики перекладу (до 10 сторінок, бажано словацькою мовою).	10
5.	Звіт про проходження практики та його захист.	20
	Усього	100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Vertanová, S. Štubňa, P. Andoková, M. et al. Tlmočník ako rečník: učebnica pre študentov tlmočnictva. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2020.
2. Djovčoš M., Šveda, P. Mýty a fakty o preklade a tlmočení na Slovensku. Bratislava: Veda, 2017.
3. Fedorko, M. Učebnica a cvičebnica tlmočenia 1. Prešov: Prešovská univerzita, 2017.

Допоміжна

1. Gibová K. O preklade anglických právnych textov EÚ. Prešov: Prešovská univerzita, 2010.
2. Hiletska Z. Ukrajinské vlastné mená v súčasných slovenských textoch. In: Transformácia a transpozícia onomastických kategórií v slovanských jazykoch. Prešov, 2022.
3. Mügllová, D. Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo prečo spadla Babylonská veža? Nitra, Enigma, 2009.
4. Opalková J. Mediácia interkultúrnej komunikácie II. Súdny prekladateľ. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2012.
5. Pachomova S., Džoganík J., Kuz H. Slovensko-ukrajinský slovník ojkonom. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2022.
6. Šveda, P. Tlmočenie v teórii a praxi. Bratislava: Stimul, 2021.

7. Vaňko J. O prepise z cyrilského písma v ukrajinčine do slovenčiny. In: Kultúra slova, č. 4, 2014, s. 202-207.

Інформаційні ресурси

1. Slovníkový portál Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV. URL: <https://slovník.juls.savba.sk/>
2. Slovenská reč. URL: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище

ініціали)